

Cosas que nunca te dije

Lo que necesitas es amor

Claudio Hlynhout

Quan Robert Altman filmava el seu personal *Nashville*, Isabel Coixet disfrutava, aliena, els plers de la infantesa, lluny d'imaginar que potser qualche dia es convertiria en directora, i a més a més de talent. Arran del fenomen del nou cine espanyol, en el qual no és or tot el que brilla, ni tot el que s'ha produït és tan guai, tot i que en ocasions es fiqui

abilitats del talent del relleu generacional de cineastes, és també la certesa que aquesta jove i nova realitzadora, formada en el camp del còmic, el *copywriter* i la publicitat audiovisual té molt a aportar al cine internacional. Anar a presenciar una pel·lícula amb referències prèvies com la participació del film a la secció "Panorama" del 46è Festival de Berlín, les notes de producció rebudes de la seva productora, o per l'entrançable i vital trailer —quan generalment són frustrants—, eren elements més que sospitosos per acceptar sense acritud que la pel·lícula prometia tot el que havia conegut abans de veure-la. Però després de la prudent resistència, vaig acabar meravellat per l'espectacle que havia presenciat, i, a pesar dels emperons —escassos— que podia enumerar, el més allixonador va ser el potencial que pot donar de si aquesta realitzadora.

Cosas que nunca te dije és una comèdia d'amor i desamor, d'encontres i desencontres, així de simple i així de complexa. Allò que la fa diferent, vital i captivadora són els seus personatges, la manera com s'entrecreuen, les seves cabòries, les seves peculiars visions d'un país que sembla estar de tornada de tot, units per uns silencis prolongats amb veus en *off* que són els pensaments més íntims. L'hàbil tècnica de càmera, original i d'alt nivell, concedeix importància als travellings, els enquadraments i els plans, que obeeixen a un temps i a una visió de cada moment, de cada ànim: el paisatge d'autopistes, freds supermercats, carrers buits, buits programes de televisió, accentuen aquesta soledat de tots els personatges. Però la part millor són els diàlegs hilarants, contundents, plens de reflexions i multisuggesters que són la columna vertebral, i que encaixen en l'estil narratiu que en forma de capítols introdueixen els personatges, per mostrar les seves circumstàncies, les seves inquietuds, les seves pors, els seus anhels; són magnífics i aconsegueixen transmetre aquest corol·lari que els fa dignes d'estimació i creïbles. Isabel Coixet no deixa res a l'atzar, ni tan sols l'adequada banda sonora i els temes musicals que donen suport a l'argument.

Aquesta història minimalista, en la qual el sense sentit dels sentiments és el magma bàsic del qual es nodreix el guió, desenvolupa un humor-denúncia que guarda paral·lelismes amb els darrers treballs d'Altman, si bé l'autora s'inscriu en un corrent de línies entre John Cassavetes, Alan Rudolph i Hal Hartley, cineastes que fan de la seva aparent imperfecció una demostració d'oberta humanitat, films que contribueixen a una immediata empatia amb l'espectador. També ha estat encertada l'elecció del casting amb actors que han demostrat la seva capacitat en produccions de pes o en cine independent. Des de la magnífica Lili Taylor, passant per un Andrew McCarthy introspectiu, més preocupat per fer de missioner espiritual en les estones lliures, i cercar la felicitat dels altres que no la seva pròpia; tots els actors realitzen una excel·lent interpretació, que exuda més l'entusiasme de la seva directora. En el creuer de les dues existències grises que passa per casualitat, les coses no dites, el que tots dos ignoren és el desencadenant d'una estranya història d'amor que pot quedar tan fugissera com immemorable. Americana però no ianqui, *Cosas que nunca te dije*, és l'aventura humana de la seva autora, contra tot tipus d'adversitats, des de les inclemències meteorològiques fins a les més difícils: les econòmiques. Aquesta petita obra mestra marca un abans i un després en la nova generació de cineastes espanyols, i confiem que no quedi en un títol aïllat o en el simple fruit d'una rebel·lia, i obri un camí davant de la mediocritat i l'ostracisme. ❖

més d'un en el sac del nou marxamo, es notava a faltar qualche cosa, tal vegada un projecte ambiciós, una comèdia agosarada, fresca, allunyada de les convencions, de la repetitiva comèdia madrilenya, alguna cosa que trencàs amb tot, un treball que trencàs amb l'ostracisme i, per descomptat, alguna cosa amb perspectives internacionals. I de sobte tots aquests elements els assumeix Isabel Coixet i filma una pel·lícula de *feeling* nordamericà, amb americans, a l'Amèrica profunda però feta per espanyols, el resultat del combinat és, sens dubte, una petita obra mestra que ha despertat l'interès, a més dels propis sentiments de crítica i públic. *Cosas que nunca te dije*, no és només una ostentació i un desafiament a les possi-

bles de la seva productora, o per l'entrançable i vital trailer —quan generalment són frustrants—, eren elements més que sospitosos per acceptar sense acritud que la pel·lícula prometia tot el que havia conegut abans de veure-la. Però després de la prudent resistència, vaig acabar meravellat per l'espectacle que havia presenciat, i, a pesar dels emperons —escassos— que podia enumerar, el més allixonador va ser el potencial que pot donar de si aquesta realitzadora.